

naléhavá chudoba, jež pachatele k trestnímu činu svedla, upřímná snaha škodu způsobenou opět nahraditi atd.

Osnova nového trestního zákona nevypočítává příklady ani přitěžujících ani polehčujících okolností. Zvláštní okolnosti polehčující uvedeny jsou při jednotlivých trestných činech.

Okolnosti polehčující (v trestním právu důchodkovém).

I. Pojem.

Tr. zák. důch. vypočítává jednotlivé polehčující okolnosti taxativně. Tyto mají dílem vliv na vyměření trestu, dílem na povahu skutku. Jako polehčující okolnosti uvádí tr. zák. důch., jestliže

1. pachatel nedokonal ještě 14. roku svého věku, nebo je-li mu něco málo přes 14 let;

2. je-li dokázáno, že přestupek byl spáchán toliko z omylu nebo nedostatečné pozornosti a nikoli ze zlého úmyslu;

3. je-li obviněný rozumu velice chabého;

4. dopustil-li se přestupku poslušen jsa příkazu nebo vyzvání osoby, již jest zavázán poslušností, úctou nebo vděčností, ačkoli dle okolností skutek ten mu přičítati dlužno;

5. jestliže obviněný, ačkoli mohl snadno v přestupku pokračovati, od téhož dobrovolně ustoupil, nebo

6. moha způsobiti větší škodu, této se dobrovolně zdržel nebo jiné od ní zdržeti se snažil;

7. jestliže skutkem snažil se zlým následkům přestupku zabrániti;

8. jestliže, prve než přitěžující oznámení nebo důkazy proti němu svědčící ohledně něho byly provedeny, dobrovolně a beze zdráhání se přiznal a vyšetřování usnadnil;

9. jestliže dobrovolně udal vinníky nebo účastníky přestupku nebo prostředky k odkrytí pravdy;

10. pohnula-li jej k přestupku tísnící chudoba.

Okolnosti v odst. 5—9 uvedené mají v zápětí prominutí trestu v případech §§ 256, 476, 477, 478 a 479 tr. zák. důch.

II. Zásady platné ve příčině okolností polehčujících:

1. K polehčujícím okolnostem budiž přihlíženo z úřední povinnosti (§ 88), a z úřední povinnosti budiž uváženo, zdali převládají okolnosti polehčující či přitěžující, a dle toho budiž trest zvýšen nebo snížen (§§ 95, 645, 802).

2. Pokus budiž z pravidla trestán mírněji (§ 93).

3. Dopustilo-li se důchodkového přestupku nebo pokusu několik vinníků (původce, pachatel nebo spoluvinníci) nebo účastníků, budiž každý z nich trestán mírněji dle míry svého úcastenství, jež budiž posouzeno dle předmětu, prostředků nebo výsledku způsobeného nebo možného (§ 94).

4. Byl-li obviněný uznán vinným jedním nebo několika důchodkovými přestupky, při nichž stanovena jest nejvyšší a nejnižší míra trestu, budtež přitěžující nebo polehčující okolnosti pečlivě uváženy (§ 811).

Okolnosti přitěžující (v právu trestním).

I. Pojem.

Přitěžující okolnosti jsou ony skutečnosti, které zvyšují trestnost skutku. V nejširším nikoli však v technickém smyslu patří sem také ony okolnosti, které činí jednání zločinem nebo některou odrůdu jeho (okolnosti kvalifikační), tak na př. lehké poranění tělesné způsobené otci